

Green Deal Zero Emission Stadslogistiek

Leefbare stad

De stad is tegenwoordig het hart van de economie, en dat zal alleen maar toenemen de komende jaren. Het grootste deel van het bruto binnenlands product wordt nu al in steden geproduceerd.

De veeleisende consument leeft, werkt en recreëert in de stad. Daarbij hoort een groeiende vraag naar goederen en diensten. Tegelijk wil de consument dat zijn leefomgeving leefbaar is en blijft, of zelfs beter wordt.

Een goede stadslogistiek is belangrijk voor de economische vitaliteit en de aantrekkelijkheid van steden. Het zorgt ervoor dat internetbestellingen thuis worden afgeleverd, restaurants hun gasten kunnen bedienen, winkels op tijd de nieuwste collectie in huis hebben en een verbouwing probleemloos verloopt. Verstedelijking stelt nieuwe eisen aan stedelijke mobiliteit. Met veranderende klanteneisen wordt stadslogistiek steeds fijnmaziger en steeds vaker just-in-time.

Bij ongewijzigd beleid blijft stadslogistiek groeien, maar dit gaat vaak ten koste van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de veiligheid in steden. Dit vraagt om een nieuwe aanpak van stedelijke logistiek. Gericht op meer doen, met minder bewegingen en met minder emissies.

Innovatieve oplossingen

Voor een nieuwe aanpak van stedelijke logistiek zijn innovaties nodig in de combinatie van:

- **Organisatie** (nieuwe logistieke concepten, vrachtbundeling, andere werkwijze)
- **Regelgeving** (maatwerkoplossingen, parkeerbeleid, venstertijden)
- **Technologie** (voertuigen met minder uitstoot, speciaal voor de stad ontworpen)
- **Gedrag** (is direct leveren internetpakje altijd noodzaak?)

Zero Emission Stadslogistiek

Green Deal initiatief

Eind 2014 tekenden 54 partijen samen met Staatssecretaris Mansveld de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek. Naast de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken werd deze ondertekend door gemeenten, vervoerders, verladers, autofabrikanten, onderzoeksinstituten, en door verwante branche- en belangenorganisaties als BOVAG, EVO, TLN, Natuur & Milieu en Rai Vereniging.

Deze partijen onderzoeken samen hoe emissievrije bevoorrading van stadskernen in praktijk gebracht kan worden. Het doel is om in 2025 zoveel mogelijk emissievrije stadslogistiek te realiseren. Want de vraag in de stad is om meer te transporteren met minder bewegingen en minder emissies.

Deelnemers aan de Green Deal ZES testen niet alleen nieuwe praktische logistieke oplossingen uit, maar ook combinaties van nieuwe technologieën, publiek-private samenwerking en aangepaste regelgeving. De Topsector Logistiek helpt bij het ontwikkelen van innovatieve stadslogistiek; het zou een mooi Nederlands exportproduct kunnen worden.

De deelnemers aan de GD ZES onderzoeken via zogeheten Living Labs (regionale pilots) diverse verbetermogelijkheden van het anders organiseren van het transport, het toepassen van nieuwe voertuigtechnologie tot het testen van innovatieve logistieke oplossingen. De overheden onderzoeken welke ruimte daarvoor gemaakt kan worden in beleid- en regelgeving. De oplossingen die werken en betaalbaar zijn, zullen vervolgens opgeschaald worden. Een aantal Living Labs is al opgestart en de ontwikkeling van nieuwe is in volle gang.

Green Deal doelstelling

Partijen in de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek delen het doel dat in 2025 steden zoveel als mogelijk emissievrij worden beleverd. Het uiteindelijke doel is om schadelijke emissies (CO₂, NOx, fijnstof) als gevolg van stadslogistiek te reduceren tot nul. Daarnaast streven partijen ernaar om het geluid te beperken.

Hoewel er nog geen grootschalige productie plaatsvindt van emissievrije voertuigen zijn er al wel elektrische bestelauto's leverbaar en zijn de eerste zwaardere, op maat gemaakte, zero-emissie vrachtauto's in gebruik genomen. Daarnaast zijn ook concepten van hybride voertuigen in ontwikkeling waarmee op de snelweg met conventionele brandstoffen kan worden gereden en de "last mile" in de stad emissievrij.

Ook het terugdringen van het aantal benodigde voertuigen voor de bevoorrading van de stad vormt een belangrijk doel. Een deel van de goederen komt al zeer efficiënt de stad in. Dat betreft vooral de bevoorrading waarbij logistieke dienstverleners en bedrijven met eigen vervoer (de bundeling) van goederenstromen goed hebben georganiseerd. Ook internetbestelverkeer wordt door de grotere logistieke partijen al vergaand geoptimaliseerd, vooral door met afnemers goede afspraken te maken.

Green Deal Living Labs

In de samenwerking met de betrokken partijen wordt er middels Living Labs gestreefd naar werkbare operationele oplossingen voor het verduurzamen van de stadslogistiek. Living Labs kunnen vernieuwende inzichten opleveren over de reductie van emissies en bijdragen aan het realiseren van Zero Emission Stadslogistiek in 2025. Alles richt zich hierbij op het ontwikkelen van nieuwe oplossingen binnen de combinatie van logistiek, regelgeving, voertuigen en gedrag.

Denk hierbij aan nieuwe voertuigtechnologie, de benutting en belading van vrachtauto's, het starten van innovatieve logistieke trajecten. En het vinden van oplossingen voor belemmeringen op het terrein van wet- en regelgeving en het bevorderen en realiseren van aanpassingen van voorschriften.

Green Deal ZES is: uitproberen en opschalen, met het oog op 2025. Ondersteund door de Topsector Logistiek.

Haalbaarheid onderzoeken

De Living Labs vormen de eerste fase van de Green Deal. In deze fase wordt aannemelijk gemaakt of 'Zero Emission Stadslogistiek' voor een specifieke logistieke stroom haalbaar is vanuit technisch, economisch, juridisch, veiligheids- en handhavingsperspectief. Op 1 januari 2020 wordt op basis van deze resultaten bezien hoe het vervolgpad eruit ziet richting 2025.

In de tweede fase die loopt tot 1 januari 2025 richt de Green Deal zich op het opschalen van de aangetoonde concepten. De resultaten van de Green Deal kunnen gebruikt worden bij vergelijkbare projecten in andere regio's waardoor er opschaling plaatsvindt zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Overkoepelende thema's stadslogistiek

De GDZES richt zich op de belangrijkste transportstromen in de stad. Deze vormen dan ook de hoofdthema's van de Living Labs van Green Deal ZES. Aangevuld met een zesde thema dat richt zich op nieuwe aandrijftechnologieën. Hoe deze commercieel ingezet kunnen worden en hoe ze financieel in te passen zijn in andere werkwijzen.

- **Vers in de stad**
- **Post, pakketten en pallets**
- **Slim dereguleren**
- **Slopen en bouwen in de stad**
- **Facilitaire stromen in de stad**
- **Business case van innovatieve voertuigtechnologie**

Vers in de stad

We willen vers en gezond eten - ook in snelgroeiende binnensteden. Het aanbod van dagverse (biologische) producten in de horeca en detailhandel groeit daarom sterk. Dit vraagt om een hoogfrequente bevoorrading; maar wel verantwoord. Bijvoorbeeld door de inzet van stil en schoon materieel en voertuigen.

Laadpaal voor vers

Oplaad- en parkeerplek voor voertuigen met een elektrische koeling

Fluisterstil de ochtend in

Bevoorrading van supermarktketens in de vroege ochtend met stille en schone voertuigen

Bewust boodschappen bezorgd

Zero emissie leveringen aan huis

Horeca by e-car

Belevering van de horeca met behulp van elektrische voertuigen

Post, pakketten en pallets

Het internet verrast ons telkens opnieuw met een nieuwe mogelijkheid om producten te bestellen. Als het even kan willen wij onze bestellingen thuis ontvangen, of geven met het zelfde gemak onze bestellingen weer retour. Om deze enorme stroom van pakketjes, post en pallets te kunnen verwerken, vraagt de stad om innovatieve en duurzame oplossingen.

White label delivery

Creëren van een afgiftepunt voor pakketjes aan de rand van het winkelcentrum

Tonnen op de trappers

Stille en schone belevering voor de last-mile met behulp van cargobikes

Hub & hop

Bundelen aan rand van de stad en zero emissie de stad in

Maatwerk op wielen

Inzet van speciale, voor stedelijke distributie, ontworpen voertuigen

Slim dereguleren

De ruimte in een stad is beperkt, maar we willen er steeds meer uithalen: meer leefbaarheid, meer verkeersveiligheid met minder overlast. Met moderne technologie en maatwerk kunnen we ruimte maken, die nu verborgen wordt door een reeks van starre regels. Dat betekent anders en slimmer handhaven, maar ook eerlijker en rechtvaardiger. Met behulp van slimme technieken en flexibele regulering verduurzaamt ook de binnenstedelijke logistiek.

Schoon en vol is altijd welkom

Ruime algehele venstertijden, strenge handhaving en privileges voor elektrische voertuigen

Regels? Dan wel graag dezelfde

Afstemmen van venstertijden en voertuigbeperkingen leidt tot minder kilometers

Beep de boa

Camera's registreren foutparkeerders en piepen handhaving op

Stoepparkeren voor elektrische voertuigen

Elektrische bestel- en vrachtauto's mogen op de stoep laden en lossen

Gemeente Rotterdam

van Gansewinkel

Gemeente Groningen

Albert Heijn

Gemeente Amsterdam

cargohopper

PEETERS VERVOERCENTRALE

Haarlem

STAD AKKMAAR

GEMEENTE Arnhem

Spykstaal

HEMA

CelliX

RENAULT

RENAULT

Slopen en bouwen in de stad

Steden verdichten. Wonen, werken en recreëren vindt meer en meer binnen de stad plaats. Dit leidt tot een grote sloop-, bouw- en verbouwopgave in steden. En die bouwopgaven brengen flinke pieken in de verkeersstromen met zich mee; zwaar materieel, grondstoffen en personen. Reduceren van de overlast en de onveiligheid vraagt om slimme oplossingen en samenwerking, van de aanbesteding tot de uitvoering.

Snelle en slimme procedures

Slimme bouwlogistiek in Nijmegen dankzij de Omgevingswet

Slim aanbesteden

Kostverlorenkade in Amsterdam slim en schoon gerenoveerd dankzij gunningseisen

Bundeling op bouwdepot

Bouwdepot op afstand waarbij materieel gebundeld naar de bouwplaats gaat

Slim toeleveren

Benutten van logistieke expertise in de bouwlogistiek

Djinnny

Gemeente Amsterdam

Gemeente Utrecht

GEMEENTE Nijmegen

Den Haag

Technische Unie

Facilitaire stromen in de stad

Niet alleen winkels en particulieren genereren transportbewegingen, ook kantoren. Kantoor-supplie, verhuizingen, catering, interieurverzorging, afval zijn voorbeelden van omvangrijke transportstromen van en naar kantoren.

Deze "kantoorlogistiek" vormt een belangrijk aandeel van de binnenstedelijke transportstromen. Belangrijk sturingsinstrument is de inkoop; door slim en schoon in te kopen is veel winst te behalen.

100% zero emissie papier

Printpapier wordt dankzij inkoopcriteria elektrisch bezorgd

Elektrische verhuizers

Elke verhuizing elektrisch dankzij samenwerking en inkoopcriteria

Collectief afvalcontract

Alle ondernemers in de straat zitten bij zelfde afvalinzamelaar

Echt duurzaam inkopen

Stimuleren van schoon en slim vervoer bij inkoop van producten en diensten

Business case van innovatieve voertuigtechnologie

Om schone voertuigen met nieuwe technologie rendabel inzetbaar te maken is een slim samenspel van techniek, logistiek en beleid noodzakelijk. Er is schaalgrootte nodig in de productie om de kosten van een voertuig verder te drukken. Met andere logistieke concepten kan de bezettingsgraad van het voertuig verhoogd worden. En dat vraagt soms om aanpassing van beleid en regelgeving om die hogere bezettingsgraad mogelijk te maken. Het zoeken is naar de beste combinatie.

Plug in Pk's

Ontwikkeling van een hybride trekker-oplegger

Tussen fiets en bestelauto

Nieuwe, schone en zuinige voertuigtypes die in het 'tussensegment' tussen fiets en bestelauto vallen

Motor uit, machine aan

Een elektrische opbouw maakt stil en schoon werken mogelijk

Reken het rond

Integrale business cases met voertuigkosten, logistieke organisatie en regelgeving

Partijen aan het woord

“

*Elektrisch verhuizen,
een **game changer**.
Aad de Wit Verhuizingen*

“

*Lekker aan de stekker.
Sligro*

“

*We willen onze stadslogistiek
slim, gezond en veilig organiseren.
Dat doen we met de **betrokken partijen** in
de stad. De Green Deal ZES geeft hiervoor
mogelijkheden via de **Living Labs**.
Gemeente Tilburg*

“

*Wij - E-Trucks Europe -
ondertekenen de **Green Deal ZES**
convenant omdat wij wensen; dat de
generatie na ons - onze kinderen en
kleinkinderen - in een **schone** wereld
kunnen leven. E-trucks*

“

*Slim en schoon loopt
als een **groene draad** door
ons bedrijf. Stad Alkmaar
Logistiek*

“

*Green Deal ZES staat voor **minder**
dieselgebruik met gevaarlijke uitstoot in de steden.
NomadPower staat voor **meer duurzame**
stroompunten voor stadsdistributie in de
binnensteden welke kunnen worden gebruikt door
koelvrachtwagens en hybride vrachtwagens.
Deze doelen sluiten volledig aan!
Nomad Power*

“

*Efficiëntie en **innovatie**
bundelen om samen te werken
aan een **beter milieu!**
Wierda Hybrid Technologies*

Samenwerken

De Green Deal Zero Emission Stadslogistiek draait vooral om samenwerking. Samenwerking tussen logistieke bedrijven en overheden, kennisinstellingen en producenten. Partijen willen gezamenlijk bij de verdere opschaling van logistieke concepten een stimulans geven aan de ontwikkeling, beschikbaarheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid van emissievrije voertuigen voor de stadslogistiek. Gezamenlijk zetten zij zich in om Living Labs ten behoeve van emissievrije stadslogistiek op te zetten, uit te voeren, te monitoren en te evalueren. Opschalen van de geslaagde pilots draagt bij aan het realiseren van het doel.

Betrokken partijen zijn:

- Verladers
- Ontvangers
- Logistieke dienstverleners
- Brandstofleveranciers
- Voertuigproducenten
- Kennisinstellingen
- Lokale overheden

De Rijksoverheid en ondernemings-, branche en belangenorganisaties als BOVAG, EVO, TLN, Rai Vereniging, Connekt en Natuur & Milieu, ondersteunen de Green Deal ZES partijen in hun activiteiten. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met de Topsector Logistiek. De betrokken partijen in de Living Labs spelen een essentiële rol in het behalen van de ambitie van emissievrije stadskernen in 2025.

Voordelen Green Deal

Het ondertekenen van de Green Deal ZES levert een aantal belangrijke voordelen op:

- Participeren**
Als deelnemer in de Green Deal ZES kunt u meedenken en actief meewerken aan de praktische invulling van de toekomst van stedelijke logistiek.
- Innoveren**
Green Deal ZES biedt een podium om nieuwe oplossingen binnen de combinatie van logistiek, regelgeving en voertuigen te ontwikkelen.
- Experimenteren**
Innovaties kunnen in de praktijk worden toegepast en geslaagde projecten kunnen vervolgens worden opgeschaald.
- Inspireren**
Via het Green Deal netwerk komt u met meer dan 65 andere partijen in contact en heeft u de mogelijkheid om kennis te delen en ervaringen uit te wisselen.
- Richting geven**
Aansluiting bij Green Deal ZES geeft richting aan en versnelt het creëren van een route naar emissievrije stadslogistiek, ondersteund door de Topsector Logistiek.
- Profileren**
Via het Green Deal netwerk kunt u uw logistieke oplossingen in de spotlights zetten, zowel nationaal als internationaal.

Geef ook **richting** aan de **toekomst** van **stadslogistiek** en doe mee!

Contact

Deelnemen in de Green Deal ZES biedt voor uiteenlopende partijen interessante mogelijkheden. Er zijn deelname mogelijkheden voor zowel grote als kleine ondernemingen en gemeenten. Wanneer u een innovatief idee of oplossing heeft op het gebied van stadslogistiek, dan horen wij graag van u.

Website: www.greendealzes.nl
Email: GreenDealZES@connekt.nl

Zero Emission Stadslogistiek